

Budżety gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim w 2020 r.

14.10.2021 r.

W 2020 r. odnotowano poprawę warunków materialnych gospodarstw domowych

 6,2%

Wzrost przeciętnego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych

W 2020 r. pomimo ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 odnotowano poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim. W porównaniu z rokiem poprzednim gospodarstwa domowe osiągały wyższe dochody i ponosiły mniejsze wydatki. Wzrosła nadwyżka dochodów nad wydatkami, co dało gospodarstwom domowym większe możliwości oszczędzania.

Badanie budżetów gospodarstw domowych pełni ważną rolę w ocenie poziomu życia ludności, jest bowiem jedynym źródłem informacji o dochodach, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania. W 2020 r. z powodu pandemii COVID-19 i wprowadzanych różnego typu ograniczeń w ciągu roku, zmieniono dotychczasowy sposób zbierania informacji od respondentów - z wywiadu bezpośredniego na wywiad telefoniczny.

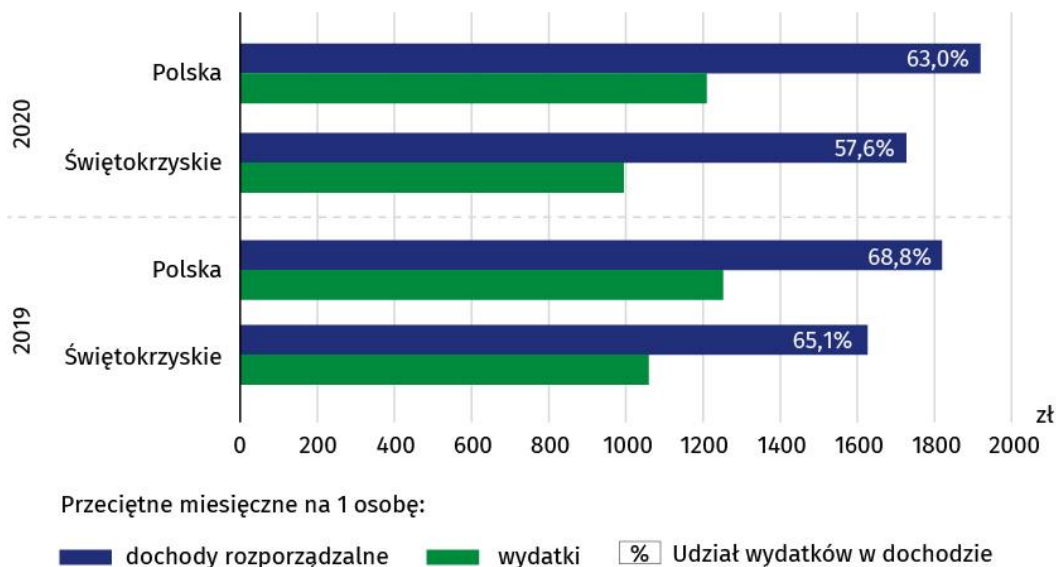
W 2020 r. w województwie świętokrzyskim badaniem budżetów objęto 1158 gospodarstw domowych, co stanowiło 3,5% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym w 2020 r. wyniosła 2,73 (w kraju 2,61).

Tabl. 1. Informacje ogólne o gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie		Polska	Świętokrzyskie	Polska = 100
Liczba zbadanych gospodarstw domowych	2019	35923	1185	3,3
	2020	33529	1158	3,5
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2019	2,61	2,60	99,6
	2020	2,61	2,73	104,6
w tym				
pracujących	2019	1,05	0,96	91,4
	2020	1,07	1,06	99,1
pobierających świadczenia społeczne	2019	0,87	1,05	120,7
	2020	0,84	0,97	115,5
w tym				
emerytury lub renty	2019	0,74	0,90	121,6
	2020	0,72	0,82	113,9
pozostających na utrzymaniu	2019	0,64	0,54	84,4
	2020	0,65	0,65	100,0

W zbadanych gospodarstwach pracujący stanowili 38,9% ogółu osób, pobierający świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych – 35,6%, a pozostający na utrzymaniu – 23,9%. Pozostałe 1,6% to osoby posiadające inne źródła utrzymania.

Wykres 1. Budżety gospodarstw domowych

Dochody i wydatki

Podstawową kategorią ekonomiczną mającą decydujący wpływ na warunki życia gospodarstwa domowego jest dochód rozporządzalny, który przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

W 2020 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie świętokrzyskim rozporządzało miesięcznym dochodem wynoszącym 1726,92 zł/osobę. Jego wartość zwiększyła się o 6,2% (o 100,46 zł) w stosunku do poziomu dochodu sprzed roku i była o 10,0% (o 192,29 zł) niższa od przeciętnego dochodu rozporządzonego w kraju (1919,21 zł).

W porównaniu z 2019 r. najbardziej (w ujęciu kwotowym) wzrósł dochód z pracy najemnej – o 101,28 zł (o 13,3%). Odnotowano również wzrost dochodów z: pozostałych świadczeń społecznych – o 28,49 zł (o 23,0%), gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie – 19,19 zł (o 24,1%) oraz z pracy na własny rachunek – o 3,30 zł (o 3,5%). Zmniejszyły się natomiast dochody ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych – o 48,30 zł (o 9,1%) oraz pozostałe dochody – o 3,33 zł (o 10,7%).

Tabl. 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2020 r.

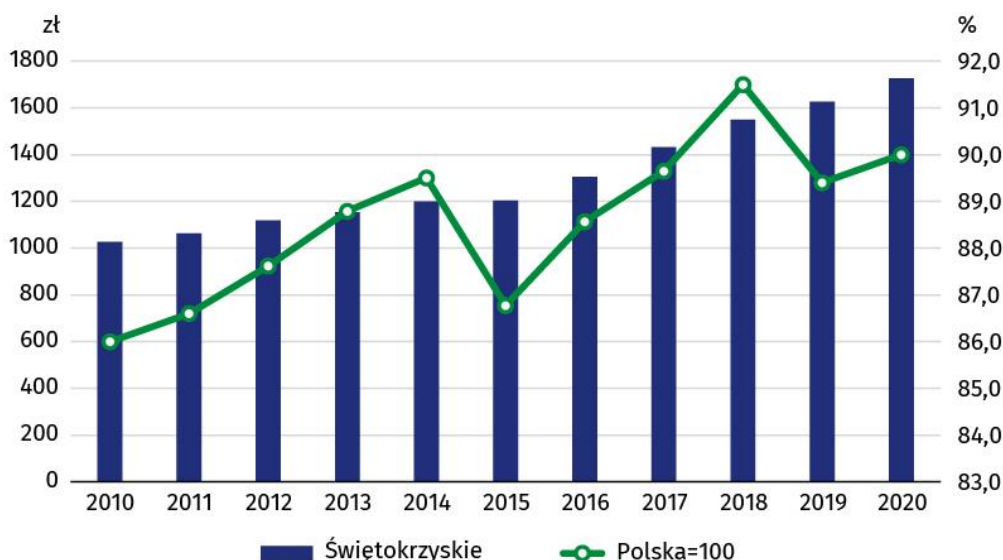
Wyszczególnienie	Polska		Świętokrzyskie		
	w zł	2019 = 100	w zł	2019 = 100	Polska = 100
Dochód rozporządzalny	1919,21	105,5	1726,92	106,2	90,0
w tym dochód do dyspozycji	1874,24	106,0	1696,50	107,2	90,5
w tym:					
z pracy najemnej	1017,33	108,0	864,93	113,3	85,0
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	63,56 ^a	103,3	98,80 ^a	124,1	155,4
z pracy na własny rachunek	173,94	105,6	98,76 ^a	103,5	56,8
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	458,92	101,6	483,39	90,9	105,3
z pozostałych świadczeń społecznych	159,98	120,4	152,26	123,0	95,2
pozostałe dochody	37,60	64,3	27,80 ^a	89,3	73,9
w tym dary	32,53	68,2	19,54	69,1	60,1

a Błąd względny szacunków przekracza 10%.

Dochód rozporządzalny, choć wzrósł nominalnie o 6,2% w skali roku, to nadal był wyraźnie niższy od średniej krajowej (o 10,0%)

Dynamika przyrostu dochodu rozporządzalnego w skali roku w województwie była wyższa niż w Polsce (odpowiednio 6,2%, wobec 5,5%). Wartość dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w województwie świętokrzyskim osiągnęła w 2020 r. 90,0% średniej krajowej. Niższą relację odnotowano w województwach: podkarpackim, lubelskim i opolskim (odpowiednio: 82,8%, 87,5% i 89,2% średniej krajowej).

Wykres 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Struktura dochodu rozporządzalnego w świętokrzyskich gospodarstwach domowych z poszczególnych źródeł w ciągu ostatniego roku nie uległa zasadniczej zmianie. Największy udział miały dochody z pracy najemnej – 50,1% (w kraju 53,0%) oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych – 28,0% (w kraju 23,9%). Udział dochodów z pozostałych świadczeń społecznych był o 0,5 p.proc. wyższy niż średnio w kraju i osiągnął 8,8%, natomiast z pracy na własny rachunek był o 3,4 p.proc. niższy niż przeciętnie i wyniósł 5,7%.

W porównaniu z dochodami gospodarstw domowych osiągniętymi w 2019 r. zwiększył się udział dochodów z pracy najemnej (o 3,1 p.proc.), pozostałych świadczeń społecznych (o 1,2 p.proc.) oraz z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie (o 0,8 p.proc.). Zmniejszył się natomiast udział dochodów ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych (o 4,7 p.proc.), z pozostałych dochodów (o 0,3 p.proc.) oraz z pracy na własny rachunek (o 0,2 p.proc.).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, odszkodowania za wyrządzone szkody, niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika) jest dochodem do dyspozycji, który gospodarstwa domowe przeznaczają na wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych oraz przyrost oszczędności. Dochód do dyspozycji przypadający na 1 mieszkańca województwa świętokrzyskiego wyniósł w 2020 r. średnio 1696,50 zł i wzrósł w stosunku do 2019 r. o 113,85 zł (o 7,2%), ale był niższy niż w kraju o 177,74 zł (o 9,5%). Z kolei przyrost oszczędności w 2020 r. był o 28,6% wyższy od osiągniętego rok wcześniej i wyniósł 729,92 zł.

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 mieszkańca wzrósł o 7,2% w skali roku, ale był o 9,5% niższy niż w kraju

W 2020 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie świętokrzyskim wydawało miesięcznie – w przeliczeniu na 1 osobę – 994,00 zł. Wydatki w województwie były niższe od przeciętnych wydatków w kraju o 215,58 zł (o 17,8%). W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa w województwie były niższe o 6,1%. Największy wzrost odnotowano w grupach wydatków na: edukację (o 57,0%), napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 7,2%) oraz łączność (o 6,4%). Zmniejszyły się natomiast wydatki np. na: restauracje i hotele (o 30,2%), zdrowie (o 21,5%), odzież i obuwie (o 20,7%).

Wydatki w województwie spadły w skali roku o 6,1%, natomiast w kraju o 3,4%

Tabl. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2020 r.

Wyszczególnienie	Polska		Świętokrzyskie		
	w zł	2019 = 100	w zł	2019 = 100	Polska = 100
Wydatki ogółem	1209,58	96,6	994,00	93,9	82,2
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	1164,61	97,0	963,59	94,9	82,7
w tym					
żywność i napoje bezalkoholowe	334,80	106,5	309,99	100,5	92,6
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	34,77	109,6	24,63	107,2	70,8
odzież i obuwie	50,06	82,7	42,24	79,3	84,4
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	227,37	101,1	187,69	95,1	82,5
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	69,17	98,0	61,08	93,6	88,3
zdrowie	64,03	99,6	54,54	78,5	85,2
transport	106,66	87,8	92,36	99,6	86,6
łącznie ^b	59,47	107,7	49,04	106,4	82,5
rekreacja i kultura	69,47	84,2	45,04	90,5	64,8
edukacja	12,26	65,3	7,74	157,0	63,1
restauracje i hotele	46,48	75,7	27,47	69,8	59,1
pozostałe towary i usługi	74,38	95,9	61,02	95,2	82,0

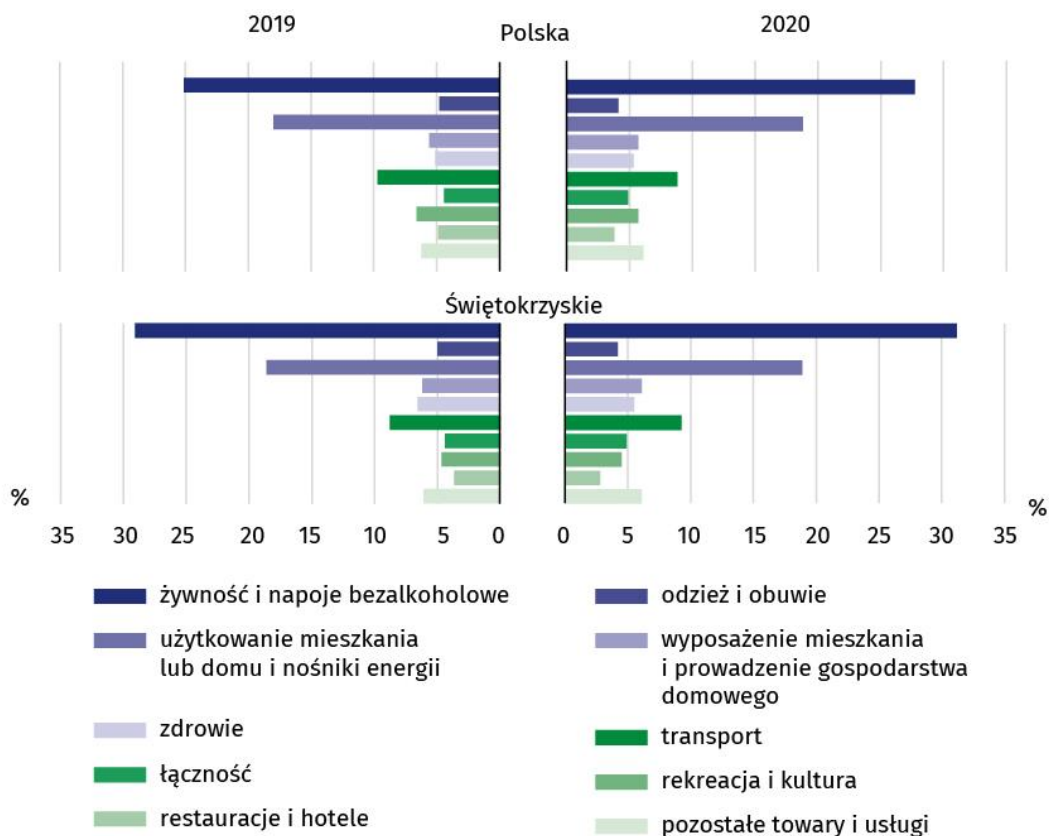
a łącznie z kieszonkowym niewzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b łącznie z wydatkami za usługi internetowe.

W 2020 r. w strukturze wydatków dominowały te związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych (96,9%, o 1,1 p.proc. więcej niż rok wcześniej), w tym najistotniejszą grupę stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczają przeciętnie 31,2% ogółu wydatków (o 2,1 p.proc. więcej niż w 2019 r.). Znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i nośniki energii – w analizowanym okresie stanowiły one przeciętnie 18,9% ogółu wydatków (o 0,3 p.proc. więcej niż w 2019 r.).

Struktura wydatków świętokrzyskich gospodarstw domowych nie odbiegała znacząco od obserwowanej w kraju. Największe różnice odnotowano w wydatkach na: żywność i napoje bezalkoholowe (udział w województwie był o 3,5 p.proc. wyższy niż średnio w kraju), transport oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (wyższy po 0,5 p.proc.). Niższy natomiast był udział wydatków na rekreację i kulturę (o 1,2 p.proc.) oraz restauracje i hotele (o 1,0 p.proc.).

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym przede wszystkim na żywność i napoje bezalkoholowe

Wykres 3. Udział wybranych przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w wydatkach ogółem

Spożycie ilościowe żywności

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych są istotnym źródłem informacji o ilości żywności zakupionej lub pozyskanej w inny sposób przez gospodarstwo domowe (z własnego gospodarstwa rolnego, działki pracowniczej, otrzymanej w darze, itp.).

W odniesieniu do 2019 r. wyraźnie zmniejszyło się spożycie takich artykułów jak: ryby i owoce morza (o 14,3%), cukier (o 13,2%) oraz pieczywo (o 11,8%). Wzrosło natomiast spożycie na osobę wody mineralnej i źródlanej (o 8,8 %) oraz jogurtów (o 6,1%).

W porównaniu z przeciętnym spożyciem w kraju, w województwie świętokrzyskim odnotowano większe spożycie na osobę m.in.: cukru (o 25,0%), ziemniaków (o 29,1%), drobiu (o 21,3%) oraz pieczywa (o 19,3%). Zdecydowanie mniejsze było natomiast spożycie: soków owocowych i warzywnych (o 20,7%), serów i twarogów (o 16,8%) oraz masła (o 15,6%).

W województwie świętokrzyskim odnotowano największe w kraju spożycie na 1 osobę w gospodarstwie domowym: drobiu, warzyw oraz pieczywa

Tabl. 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2020 r.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Polska		Świętokrzyskie		
		spożycie	2019 = 100	spożycie	2019 = 100	Polska = 100
Pieczywo i produkty zbożowe	kg	5,31	99,1	6,08	91,7	114,5
w tym pieczywo ^a	kg	2,75	92,3	3,28	88,2	119,3
Mięso	kg	5,09	100,2	5,68	93,1	111,6
w tym mięso surowe	kg	2,90	101,0	3,30	93,0	113,8
w tym drób	kg	1,55	101,3	1,88	96,9	121,3
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^b	kg	1,96	99,5	2,00	93,0	102,0
Ryby i owoce morza ^c	kg	0,27	100,0	0,24	85,7	88,9
Mleko ^d	l	3,06	106,6	3,19	100,0	104,2
Jogurty	kg	0,57	105,6	0,52	106,1	91,2
Sery i twarogi ^e	kg	0,95	106,7	0,79	100,0	83,2
Jaja	szt.	11,04	100,5	12,26	95,0	111,1
Oleje i tłuszcze	kg	1,08	102,9	1,11	94,1	102,8
w tym masło	kg	0,32	114,3	0,27	96,4	84,4
Owoce	kg	3,86	101,8	3,53	100,0	91,5
Warzywa	kg	7,72	101,4	8,57	95,2	111,0
w tym ziemniaki	kg	2,68	97,5	3,46	95,3	129,1
Cukier	kg	0,84	105,0	1,05	86,8	125,0
Kawa, herbata i kakao	kg	0,25	104,2	0,27	96,4	108,0
Wody mineralne i źródlane	l	5,83	100,9	5,32	108,8	91,3
Soki owocowe i warzywne	l	1,11	107,8	0,88	96,7	79,3

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. b Łączne z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i stódkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

Wyposażenie w przedmioty trwałego użytku

Poziom wyposażenia w dobra trwałego użytkowania przyjmuje się za miarę zaspokojenia potrzeb materialnych.

W 2020 r. podobnie jak w roku poprzednim powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych dobrami trwałego użytkowania były urządzenia takie jak: odbiornik telewizyjny, telefon komórkowy, pralka automatyczna. Blisko 73% gospodarstw posiadało samochód osobowy, a ponad 71% komputer osobisty oraz smartfon.

Na przestrzeni ostatniego roku najbardziej wzrósł odsetek gospodarstw posiadających drukarkę i samochód osobowy (po 9,4 p.proc.). Zmniejszył się natomiast udział gospodarstw dysponujących urządzeniem do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 12,8 p.proc.) oraz telefonem stacjonarnym (o 6,2 p.proc.).

W stosunku do średniej krajowej, w województwie świętokrzyskim odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych wyposażonych m.in. w sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 7,7 p.proc.) oraz odbiornik telewizyjny (o 3,2 p.proc.). Mniejszy niż średnio w kraju był udział gospodarstw posiadających: zmywarkę (o 14,2 p.proc.), urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 10,2 p.proc.) oraz smartfon (o 7,7 p.proc.).

Wyniki badania gospodarstw domowych wskazują na coraz lepszy standard życia w województwie świętokrzyskim w zakresie wyposażenia w dobra trwałego użytkowania

Tabl. 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania ^a

Wyszczególnienie	Polska		Świętokrzyskie	
	2019	2020	2019	2020
	w % ogółu gospodarstw domowych			
Pralka automatyczna	94,8	95,1	95,4	95,3
Zmywarka do naczyń	40,1	45,7	27,2	31,5
Kuchenka mikrofalowa	62,8	64,6	58,4	61,6
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	17,8	17,9	9,0	13,6
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	63,9	62,5	71,3	70,2
Odbiornik telewizyjny	95,9	95,6	99,5	98,8
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	62,6	62,5	65,1	52,3
Telefon stacjonarny	16,7	14,3	15,5	9,3
Telefon komórkowy	97,1	98,1	97,0	97,4
w tym smartfon	72,1	79,0	63,8	71,3
Zestaw kina domowego	12,0	10,7	7,3*	7,0*
Komputer osobisty	72,8	76,6	63,8	71,5
w tym laptop, tablet	63,4	66,9	57,8	63,3
Drukarka	32,8	38,4	26,7	36,1
w tym drukarka wielofunkcyjna	23,1	26,9	18,8	24,8
Rower (bez dziecięcego)	61,4	61,0	61,0	61,8
Samochód osobowy	67,8	71,4	63,3	72,7

a Opracowano według stanu na końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

* Zjawisko zaistniało w liczbie większej lub równej 20, ale mniejszej niż 50 przypadków z próby.

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

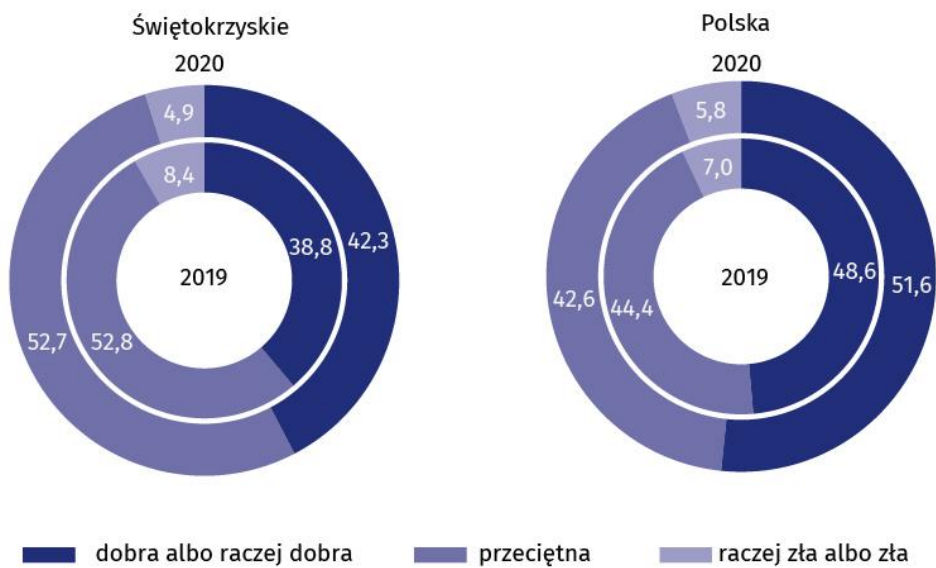
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim uległa poprawie.

W 2020 r. 42,3% gospodarstw domowych postrzegало swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą (w Polsce 51,6%), a 4,9% jako raczej złą albo złą (w kraju 5,8%). Jako sytuację przeciętną oceniło 52,7% gospodarstw (dla Polski średnia wyniosła 42,6%).

W województwie świętokrzyskim w skali roku nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą o 3,5 p.proc. (w Polsce o 3,0%), oraz spadek postrzegających ją jako raczej złą albo złą - także o 3,5 p.proc. (w kraju o 1,2%). Zmniejszył się udział gospodarstw określających swoją sytuację jako przeciętną o 0,1 p.proc. (dla Polski spadek wyniósł 1,8 p.proc.).

W skali roku odnotowano wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą

Wykres 4. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych (w %)

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Kielcach
Dyrektor Agnieszka Piotrowska-Piątek
Tel: 41 249 96 00

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2020 roku](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[STRATEG](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej z dziedziny: Ludność, procesy demograficzne](#)